

Kvalitativ opfølgning på Gladsaxestrategien for 2020

Kvalitative cases på bæredygtig udvikling

Dette bilag belyser sammen med den kvantitative opfølgning status på arbejdet med at forankre Gladsaxestrategien i løbet af 2020. Vi ser på det store tværgående træk i arbejdet med Gladsaxestrategien gennem et udsnit af gode cases inden for og på tværs af de seks mål i strategien, for at få et kvalitativt indtryk af, hvordan der siden sidste års opfølgning konkret er blevet arbejdet med at udvikle Gladsaxe i en mere bæredygtig retning.

Gladsaxestrategiens 6 mål er:

6 TVÆRGÅENDE MÅL DER INTEGRERER 7 VERDENSMÅL

- Børn og unge former fremtiden
- Attraktiv erhvervsby med jobvækst
- Lige muligheder for at lykkes
- Grøn og levende by
- Sundhed og trivsel hele livet
- Klimavenlig by

Siden sidste status har forvaltningen arbejdet videre med at omsætte strategien til praksis og forankre den endnu dybere i og på tværs af kerneområderne i konkrete indsatser, strategier m.v. som strukturelle ændringer i den eksisterende drift, i udviklingsprojekter og i hverdagshandlinger. Indgange, der alle på hver sin måde er afgørende for, at vi i Gladsaxe samlet set gør en forskel.

Gladsaxe fortsætter den bæredygtige udvikling

2020 var et på mange måder anderledes år. Trods Corona-pandemien har der dog ikke manglet bæredygtigt initiativ i Gladsaxe - tværtimod. I 2020 har Gladsaxe fortsat den sikre kurs i retning af et mere bæredygtigt lokalsamfund og markerer sig fortsat som en kommune i front på bæredygtighed både socialt, økonomisk og miljømæssigt gennem projekter og indsatser, der også inspirerer og påvirker nationalt.

I 2020 blev Gladsaxe igen placeret blandt de byer i verden, som scorer topkarakter på Carbon Disclosure Projects liste over 105 byer rundt omkring i verden, der aktivt arbejder for at begrænse klimaforandringer. 2020 var også året, hvor Gladsaxe fik prisen som verdens bedste indkøber for sin bæredygtige tilgang til indkøb og udbud og blev kåret som Danmarks bedste til at få sine borgere i beskæftigelse. Sammen med Gladsaxe Erhvervsbys store aktører i byggebranchen lancerede Gladsaxe

Kommune en ny portal, bygcirkulært.dk, hvor virksomheder kan udveksle byggematerialer til genbrug og dermed undgå byggespild.

Året bød på en række overskrifter fra Gladsaxe Kommune som peger på, at vi er langt fremme og tænker bæredygtigt hele vejen rundt. Fx ved nedrivningen af Gladsaxe Skole, hvor der genanvendelige materialer blev frasorteret, så de kunne bruges i andre byggerier blandt andet af "Verdens første cirkulære børnehus", som skal bygges på grunden, og som bliver Gladsaxes tredje svanemærkede børnehus.

I et år præget af nedlukning kom naturoplevelser i det nære mere i fokus. I Høje Gladsaxeparken blev der etableret en hestefold, hvor tre naturheste flyttede ind midt i boligområdet til gavn for borgerne såvel som biodiversiteten, og flere arealer blev i 2020 omlagt til "Vild med vilje".

En voksende opmærksomhed på bæredygtighed er kommet til syne blandt borgere med nye initiativer som Repair Café Gladsaxe, der er skabt i samarbejde med kommunens kulturinstitutioner og drevet af frivillige ildsjæle, der hjælper borgere med at reparere defekte genstande. Grundtanken er at inspirere borgerne til at reparere ting, frem for bare at kassere og købe nyt.

I 2020 fyldte håndteringen af corona meget, også i Gladsaxe. Til trods for det lykkedes det alligevel at fremme ambitionerne på forebyggelsesområdet og få sat ekstra fokus på blandt andet fysisk aktivitet og mental sundhed – begge områder, hvor mange har oplevet at være ekstra udfordrede i 2020. Nye digitale løsninger som Boblberg blev udbredt og viste sig meget relevante til at skabe kontakter mellem borgerne til gavn for trivslen, den mentale sundhed og bæredygtighed på flere planer.

Endelig blev grundstenene lagt til, at Gladsaxe officielt er blevet kandidatkommune til Unicef Børnevenlig By på baggrund af en situationsanalyse af, hvordan vi kan give børn og unges stemme i Gladsaxe endnu mere tyngde og betydning i udviklingen af Gladsaxe.

Lokal handling gennem partnerskaber og fællesskaber

I 2020 er det lykkedes at få strategien til at sprede sig lokalt ved at gå længere ind i partnerskabstænkningen som en vigtig indgang til at løfte strategien og verdensmålene. I 2020 har Gladsaxestrategien og verdensmålene yderligere styrket dialogen med ambitiøse virksomheder og organisationer, der også vil skabe en mere bæredygtig udvikling og ønsker at bruge verdensmålene som afsæt for egen udvikling. Det har åbnet for nye samarbejder blandt lokale virksomheder, som vi fx har set det i Erhvervsbyen. Partnerskaber har også været en vigtig del af hele vores arbejde med den grønne omstilling, hvor samarbejde med både virksomheder, boligorganisationer, grundejerforeninger, m.fl. er afgørende for at nå vores ambitiøse mål.

For at inspirere borgerne til handling og finde nye måder at styrke den bæredygtige udvikling har vi arbejdet for at fremme lokale fællesskaber og initiativer på forskellig vis. Der har fx været afholdt en digital Talk sendt fra Verdensmålshuset om unges stemme og bæredygtig handlekraft i Gladsaxe.

Gladsaxes første Bæredygtighedspris er blevet uddelt, og der er indgået et udvidet partnerskab med den digitale fællesskabsplatform Boblberg.dk for at gøre det let for borgere at sætte bæredygtige initiativer og aktiviteter i gang borger-til-borger og for foreninger at række ud og tilbyde en hånd ind i fællesskaberne.

En mere klimavenlig by

I 2020 har vi arbejdet med Gladsaxe Kommunes kommende Strategi for Grøn Omstilling, og hvordan vi skal bidrage til at nedsætte CO2 belastningen. Der har været en række politiske drøftelser og den grønne omstilling var emnet på Boligselskabernes årlige møde i marts 2020, lige før Corona satte en stopper for fysiske møder. Bæredygtighedsgruppen i Erhvervsbyen har haft flere digitale debatter om den grønne omstilling. Særlig tre temaer blev der peget på som centrale i arbejdet med at reducere CO2: Grøn energi, grøn transport og cirkulær økonomi.

I 2020 blev der taget skridt i den rigtige retning med beslutningen om at gå over til elbusser på flere linjer allerede fra 2021. Bæredygtigt byggeri er fortsat en vigtig driver i Gladsaxes bæredygtighedsindsatser. Sammen har Gladsaxe Erhvervsby og Gladsaxe Kommune etableret en landsdækkende digital platform for udveksling af genbrugte og genanvendelige materialer. Platformen er målrettet virksomheder og professionelle brugere.

Med Spildevandsplanen er der gennemført omfattende analyser og beregninger af, hvordan ekstremregn bedst kan håndteres i Gladsaxe. Der har været en række politiske drøftelser og stor interesse for at gennemføre separatkloakering. Med separatkloakering er det muligt på samme tid at nedbringe vand i kældre, oversvømmelser på terræn og overløb til søer og vandløb af blandet regnvand og spildevand.

Arbejdet med Letbanen skrider godt frem. I 2020 er der arbejdet med at flytte de mange ledninger i vejen, som er en nødvendig forberedelse til at anlægge Letbanen. Corona har her haft den positive betydning, at anlægsarbejdet har generet færre mennesker, da færre har skullet transportere sig til og fra arbejde, og der generelt har været langt færre på vejene end normalt.

En børnevenlig by, hvor børn og unge former fremtiden

Gladsaxe har i 2020 påbegyndt arbejdet med Børnevenlig By i samarbejde med Unicef. Vi er sammen med Billund og Aalborg blandt de tre kommuner i Danmark, der skal udvikle Børnevenlige Byer i en

dansk sammenhæng. Målet med partnerskabet er, at børn og unges perspektiv skal fylde mere, så de får mere indflydelse på de beslutninger, der træffes i kommunen. Ikke alene på de områder, der naturligt er tilknyttet børne- og skoleområdet, men også når det for eksempel gælder udvikling af byens indretning og initiativer, der fremmer sundheden i kommunen. Dette for at Gladsaxe bliver en bedre by - ikke bare for børn og unge, men for alle.

Udviklingen af læringsmiljøer til børn, der skal form fremtiden var også i fokus i 2020. Alle skoler har igangsat et praksisforsøg og flere skoler har igangsat større indretnings- eller byggeprocesser. Skolen skal indrettes, så læringsmiljøet bliver mere inkluderende og giver børn flere valgmuligheder i den måde, de vil arbejde på. Et eksempel på dette er Stengård Skole, der på baggrund af involveringsprocesser med både børn og voksne har fået en nystandsats indskoling og forandringer på mellemtrinnet. Projektet åbnede de eksisterende klasselokaler op mod gangene, trak dagslys ind på gangene og gav mulighed for at indrette gangarealet som en del af læringsrummet. Åbningerne mellem lokaler og gang gav børnene flere muligheder for at sidde og arbejde i forskellige delområder fx steder, der giver særlig mulighed for ro og fordybelse uden at ekskludere den enkelte fra fællesskabet. Samtidig har det pædagogiske personale et godt overblik over hele læringsområdet og mulighed for at se og høre, hvad der foregår i de forskellige delområder uden at skulle forlade lokalet.

Når vi bygger nyt, bygger vi for fremtiden. Både for de børn, der går i skole i dag og for fremtidige generationer. Ombygninger og moderniseringer er dyre, og investeringerne skal række langt ind i fremtiden. I 2020 blev der derfor vedtaget et funktionsprogram, der sætter rammen for udviklingen af de nye læringsmiljøer.

Som led i arbejdet med udsatte børn og deres familier har vi minimeret bureaukrati og tidsforbruget til dokumentation og har dermed fået mere tid til udsatte børn og familier. Det er sket som led i et frikommune-netværk med Guldborgsund og Ikast-Brande kommuner evalueret af VIVE.

En mere grøn og levende by

2020 har været præget af stor byggeaktivitet med både boliger og erhvervsbyggeri samt kommunens egne bygge- og anlægsprojekter. Mange ønsker at flytte til Gladsaxe og bo og drive virksomhed. Omdannelsen af erhvervs kvarterer til nye attraktive blandede områder for boliger og eksisterende og nye virksomheder er i fuld gang, blandt andet i Gladsaxe Erhvervs kvarter.

I 2020 fik Gladsaxe Kommune en Stadsarkitekt, og der blev etableret et Bystrategisk Råd. Rådet har blandt andet drøftet det fysiske udtryk af Gladsaxestrategiens temaer med henblik på at formulere en Arkitekturpolitik. I arbejdet med den bystrategiske udvikling er der fokus på mere detaljerede lokalplaner og dialog om med bygherrer, investorer og interessenter, ligesom der i de enkelte projekter skal være fokus på kulturarv, landskabelige kvaliteter og sammenhænge mellem livet i byens bygninger og i byrummene samt forbindelserne i byen.

For at reducere generne fra trafikstøj, som Gladsaxe er udfordret af, er der sat ind på flere planer. Der samarbejdes regionalt blandt andet via Silent City, og så arbejdes der politisk for at styrke en

sammenhængende trafikplanlægning på tværs af Hovedstadsområdet. Gladsaxe og Furesø Kommuner er desuden gået i partnerskab med Realdania om et vidensprojekt, der skal indsamle den nyeste viden fra ind- og udland om muligheder for at overdække motorveje og hvordan vi bedst kan benytte vores udearealer og rekreative områder, selvom de er støjbelastede.

Opgaveudvalget Mit Mørkhøj har medvirket til borgerinddragelsen om arealet mellem Mørkhøj Bibliotek, Mørkhøj Skole og Lægehuset. Borgerinddragelsen har givet input til udbud af opgaven "Mørkhøj bypark og profillegeplads" et anlæg, der forventes påbegyndt november 2021.

For at gøre Gladsaxe grønnere er der i 2020 arbejdet med det grønne udtryk på Buddinge Hovedgade og Byens Arena. Der er plantet intet 119 træer, 6000 stauder og en halv million blomsterløg langs Buddinge- og Bagsværd hovedgader. Driftsafdelingen har desuden gennemført mindre træplantningsprojekter flere steder i byen, og der er udlagt en række arealer til mere ekstensiv drift, ligesom flere arealer er omlagt til "Vild med vilje". Boligforeninger, virksomheder og private haveejere kan på være med til at gøre Gladsaxe vildere, og alle kan få råd og vejledning fra kommunen til, hvordan deres områder kan blive lidt vildere. Der er arbejdet med at bekæmpe invasive arter, og i Høje Gladsaxeparken har en gammel kilde og en stor kalkklippe forvandlet et græsland til et spændende område med gode vækstbetingelser for nye planter og dyr.

Sundhed og trivsel hele livet

For at styrke sundhed og trivsel er handleplanerne under sundhedspolitikken, der omfatter et røgfrit Gladsaxe, god mental trivsel og mere bevægelse og motion blevet udvidet med en handleplan for fysisk aktivitet for at fremme mere bevægelse. En handleplan, der er blevet endnu mere aktuell ovenpå nedlukningen af foreninger og fritidslivet gennem længere perioder i året, der er gået.

Som del af handleplanen for mental sundhed, etablerede Gladsaxe Kommune tilbuddet Åben og Rolig, som er stresshåndterings- og stresslindringstilbud til sygemeldte borgere tilknyttet Gladsaxe Kommunes Forebyggelsescenter, der gik i drift medio 2020. I det nationale partnerskab ABC for mental sundhed, der har til formål at fremme borgernes og medarbejdernes mentale sundhed, er der etableret et ABC-ambassadørnetværk i Gladsaxe, så medarbejdere i frontlinjen bliver opmærksomme på, at mental sundhed er lige så vigtigt som fysisk sundhed. Desuden sættes mental sundhed i spil som del af indførelsen af røgfri skoletid på ungdomsuddannelserne med fokus på fællesskaber uden tobak

og alkohol. I februar 2020 åbnede headspace i Gladsaxe, hvor unge mellem 15-25 år kan komme ind og få rådgivning, hvilket skal forebygge, at kortvarige livskriser hos unge mennesker udvikler sig og får negative konsekvenser for deres liv, uddannelses- og jobmuligheder.

I arbejdet for et røgfrit Gladsaxe har der været fokus på at skærme børn og unge for tobak, og alle offentlige legepladser er blevet røgfri. Dermed har Gladsaxe taget endnu et vigtigt skridt i retning af at ingen børn og unge ryger i 2030. Gladsaxe kunne sammen med Gladsaxe Gymnasium og SOSU H Gladsaxe i 2020 også fejre, at der nu er røgfri skoletid for elever og medarbejdere. Et resultat af samarbejdet med Region H om at indføre røgfri skoletid, så flere unge får en røgfri fremtid. Gladsaxe samarbejder også med de private grundskoler om at understøtte røgfri skoletid og indføre forebyggende undervisning om, hvordan børn kan undgå afhængighed af nikotin. I 2020 blev X:IT, som er et undervisningsforløb fra Kræftens Bekæmpelse, således bredt ud til alle kommunens skoler, COVID-19 har dog betydet at planlagt undervisning er blevet udsat.

En bæredygtig og attraktiv erhvervsby med jobvækst

Grøn Genstart efter Corona er overskriften på Gladsaxe Kommunes indsatser for at hjælpe det lokale erhvervsliv godt igennem corona. Der har blandt andet været arbejdet med at understøtte og forstærke iværksætermiljøet og samarbejdet mellem etablerede virksomheder og iværksættere i Gladsaxe. På hygiejneområdet er der etableret et partnerskab mellem flere rengøringsvirksomheder i Gladsaxe, Novozymes og Intern Service Gladsaxe ISG om at udvikle fremtidens rengøringsmiddel.

Samarbejdet med detailhandelen i Søborg, Buddinge og Bagsværd er fastholdt gennem digitale møder, og der er blandt andet lavet en fælles kampagne for at få borgerne til at handle lokalt og dermed støtte butikslivet i området.

Samarbejdet i Erhvervsbyen har haft stor opbakning blandt lokale virksomheder i spændende debatter, og der er etableret 'spildgrupper' under overskriften Bæredygtighed, der arbejder målrettet med at undgå energispild, byggespild og madspild. Der er også igangsat et partnerskab om cirkulær økonomi med DTU og Gladsaxe Erhvervsby. Ambitionen er at blive det mest bæredygtige erhvervskvarter i Danmark ved at skabe bæredygtige løsninger og inspirere hinanden til at gøre en forskel og blandt tiltagene er Nabogo, Genbrug af kaffegrums og bæredygtigt tryk.

En ny udbudsportal har gjort det nemmere at byde på mindre byggeopgaver i Gladsaxe. Ved at digitalisere udbudsprocessen har Gladsaxe Kommune gjort det lettere for håndværkere at komme i spil til byggeopgaver på skoler og institutioner i Gladsaxe.

Kobling mellem Attraktiv erhvervsby og Lige muligheder for at lykkes

I 2020 er der arbejdet videre med indsatser, der kobler Gladsaxes strategiske mål om Attraktiv erhvervsby med jobvækst og Lige muligheder for at lykkes i tråd med ambitionerne om en bæredygtig vækst både økonomisk og socialt.

I 2020 fik Gladsaxe en flot placering som Danmarks bedste til at få sine borgere i beskæftigelse, da Beskæftigelsesministeriets benchmarking viste, at Gladsaxe har færre borgere på offentlig forsørgelse sammenholdt med det antal, man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår. Dette til trods for, at hele beskæftigelsesområdet i 2020 har været udfordret af et coronaramt arbejdsmarked.

Siden januar 2020 har fire virksomheder - en planteskole, en malervirksomhed, en innovativ start up og en elektriker - gennemgået et intensivt forløb i projektet *Kickstarter til dobbelt bundlinje*, som Den Sociale Kapitalfond gennemfører med Gladsaxe Kommune. Et projekt, der kombinerer forretningsudvikling og vækst med socialt ansvar. Projektet handler om at kombinere vækst og udvikling, og Den Sociale Kapitalfond hjælper virksomhederne med deres forretningsudvikling, samtidig med at der sættes fokus på mulige jobåbninger til udsatte ledige, så flere udsatte borgere kan komme i arbejde.

Lige muligheder for at lykkes

For at flere borgere kan leve i egen bolig er fleksibiliteten i den socialpædagogiske støtte til borgere i egen bolig udvidet, så støtten nu i endnu højere grad kan tilpasses individuelle behov og for eksempel leveres på andre tidspunkter af døgnet eller i weekenden. Gladsaxe har også arbejdet med udvikling af fritidstilbud til borgere inden for psykiatri- og handicapområdet med fokus på blandt andet tilbud til unge. Fritidstilbuddet Keller Klub har således udviklet en række nye aktiviteter omkring musik, spil, socialt samvær og små håndholdte tilbud for unge med handicap, som bruges af borgere, der ikke tidligere benyttede klubben. Muligheder for træning for borgere med særlige behov har været et andet udviklingsområde, og der sigtes efter at indvie et fitnesstilbud på Kellersvej med plads til alle i nye fitnessfaciliteter, der tilbyder en rummelig træningskultur til både mennesker med handicap og uden handicap i juni 2021. Et projekt, der er blevet til i partnerskab med Gladsaxe MultiFitness, Danske Handicaporganisationer, DGI, Dansk Idrætsforening, Bevæg dig for livet, Bevica Fonden og Realdania.

Lige muligheder for at lykkes handler i tråd med Gladsaxestrategien også om at skabe mulighed for en meningsfuld hverdag uanset livssituation. Derfor er der etableret flere jobs inden for beskyttet beskæftigelse, og aktivitets- og samværstilbuddene til voksne med handicap er under udvikling. Samtidig arbejder ud fra de faglige metoder, der har størst sandsynlighed for at skabe en positiv effekt for borgerne. En lang række tilbud på socialområdet har gennem det seneste par år gennemført socialfaglige metodeprojekter, som giver et fælles grundlag at stå på. I samarbejde mellem børne-, unge- og voksenområdet er den generelle viden om autismespektrumforstyrrelser løftet og aktuelt er uddannelsen af særlige videnspersoner inden for autismeområdet i gang på tværs af kommunen.

Udsatte familier i Gladsaxe Kommune har fået bedre trivsel og har fået en tro på en bedre fremtid. Gennem en helhedsorienteret tilgang er det lykkedes at skabe en mere sammenhængende og gennemskuelig indsats for de udsatte familier, samtidig med at forældrene er kommet tættere på beskæftigelse, hvilket er dokumenteret af en evalueringsrapport fra VIVE, der viser, at indsatsen betaler sig.

Bevæger Gladsaxe sig i en bæredygtig retning?

De mange cases vidner om, at målene i Gladsaxestrategien i det forgangne år er blevet yderligere integreret i udviklingen af kernerdriften. Samtidig har vi fået bæredygtighedsdagsordenen til at brede sig i lokalsamfundet trods coronanedlukningen i store perioder hen over året ved at forfølge partnerskabstækningen som en vigtig vej til at løfte strategien og verdensmålene.

På spørgsmålet, om Gladsaxe har bevæget sig i en bæredygtig retning i 2020, er svaret derfor: Ja. I 2020 har Gladsaxe taget vigtige skridt med de mange indsatser og aktiviteter i og på tværs af fagområderne og har også fået lagt dybere spor ud, der peger frem mod en grundlæggende bæredygtig udvikling på den lange bane. Det gælder blandt andet den politisk strategiske ramme for Børnevenlig by, Indkøbspolitikken, den ambitiøse Strategi for Grøn omstilling og Spildevandsplanen.

Med Gladsaxestrategien har vi fortsat en fælles overordnet ramme og retning på den store bane, der samtidig giver energi og handlerum for de nære og lokale tiltag. Verdensmålene hjælper os til at tænke på tværs i nye synergier i og mellem fagområderne og til at tænke verdensmålene ind i alle de sammenhænge, det giver mening. Lige fra de store projekter, partnerskaber og strategier til de mindre, men konkrete tiltag som fx at bruge genbrugscomputere, køre i el-biler, lægge bæredygtigt infill på fodboldbanerne, osv. Det handler om at tænke nyt og ændre vaner for at få strategien til at leve. Vores erfaring er, at det at arbejde med verdensmål giver god mening blandt ledere og medarbejdere - nye som gamle. Verdensmålene giver et fælles sprog om det fælles træk, der handler om at gøre verden til et bedre sted, gøre det sammen og gøre det konkret.

Ikke bare internt i kommunen, begynder bæredygtighed at manifestere sig. I Gladsaxe har vi fokus på at påvirke og samarbejde med virksomheder, organisationer, lokale foreninger og borgere om en mere bæredygtig udvikling, og vi ser nu, hvordan strategien begynder at gro videre ud i lokalsamfundet. Vores tilgang er at finde en balance, hvor vi inspirerer lokale kræfter til handling og giver plads til lokale initiativer blandt borgere og virksomheder. Trods nedlukningen er det lykkedes at igangsætte indsatser, som har kunnet inspirere børn, unge og voksne til at gøre en forskel. Ambitionen om bæredygtighed med sigte på verdensmålene motiverer bredt og giver en fornemmelse af at være med til at rykke på den vigtigste dagsorden og skabe en bedre verden sammen.

